

רשומות

הצעות חוק

24 בינואר 2001

2977

כ"ט בטבת התשס"א

עמוד

498 ..... הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 33), התשס"א-2001

מתפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הועדה לעניני ביקורת המדינה:

הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון מס' 33), התשס"א-2001

תיקון סעיף 9 .1 בחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]¹ (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 9 -

(1) בפסקה (5), לפני "כל מפעל" יבוא "כל חברה ממשלתית, כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן - חוק החברות הממשלתיות) וכן";

(2) בפסקה (7), לפני "כל מפעל" יבוא "כל חברת בת ממשלתית, כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, וכן".

תיקון סעיף 14 .2 בסעיף 14 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "שר האוצר" יבוא "ראש הממשלה";

(2) בסעיף קטן (ג), המילים "שגוף מבוקר נהג בצורה המעלה" - יימחקו.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להוסיף במפורש ברישמת הגופים המבוקרים שבסעיף 9 לחוק כל חברה ממשלתית וכל חברת בת ממשלתית כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות. הביקורת על חברות בת ממשלתיות תהיה גם להבא, רק על פי החלטה מיוחדת של הועדה לעניני ביקורת המדינה או המבקר.

סעיפים החלפת המונח "שר האוצר" ב"ראש הממשלה" נועדה להתאים את לשון החוק למצב הקיים שבו דוח מבקר המדינה מוגש לראש הממשלה, אשר משרדו מרכז את הערות הגופים המבוקרים ואת עבודת המטה הממשלתית לתיקון הליקויים. זאת, בעקבות החלטת הממשלה על העברת הסמכויות ממשרד האוצר לראש הממשלה (י"פ התשנ"ו, עמ' 2766). ראש הממשלה הוא גם שיהא אחראי כלפי מבקר המדינה על תיקון הליקויים שהתגלו במשרדי הממשלה ובמוסדות המדינה.

סעיף 14(ג) לחוק קובע כי "העלתה הביקורת שגוף מבוקר נהג בצורה המעלה חשש למעשה פלילי, יביא המבקר את הענין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה". בפועל, ברוב המקרים שבהם מודיע מבקר המדינה ליועץ המשפטי לממשלה על חשש למעשים פליליים אין מדובר במעשים של הגוף המבוקר עצמו אלא של עובד או נושא משרה בו, או של גוף אחר.

מוצע על כן לשנות את נוסח הסעיף כך שייאמר בו "העלתה הביקורת חשש למעשה פלילי...".

סעיף 1 לפי סעיף 9(5) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (להלן - החוק), בנוסחו הקיים, עומדים לביקורת מבקר המדינה "כל מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר שהממשלה משתתפת בהנהלתו"; ולפי סעיף 9(7) לחוק - "כל מפעל, מוסד, קרן או גוף אחר, שאחד הגופים המנויים בפסקאות... (5)... משתתפים בהנהלתם, אולם הביקורת על גוף כזה לא תופעל, אלא אם הועדה או המבקר החליטו על כך ובמידה שהחליטו".

על פי הוראות אלה, מבקר המדינה, מבקר, בין השאר, את אותן חברות ממשלתיות שהממשלה משתתפת בהנהלתן, ומפעיל ביקורת על חברות בת ממשלתיות מבין אלה שחברות האם שלהן משתתפות בהנהלתן.

בסעיף 1 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, מוגדרת חברה ממשלתית כ"חברה שיותר ממחצית כוח ההצבעה באסיפותיה הכלליות או הזכות למנות יותר ממחצית מספר הדירקטורים שלה הם בידי המדינה או בידי המדינה יחד עם חברה ממשלתית או חברה בת ממשלתית"; וחברת בת ממשלתית מוגדרת כ"חברה שיותר ממחצית כוח ההצבעה באסיפותיה הכלליות או הזכות למנות יותר ממחצית מספר הדירקטורים שלה הם בידי חברה ממשלתית יחד עם חברה בת ממשלתית".

נוכח השוני במבחנים בשני החוקים, יש חברות שהן חברות ממשלתיות או חברות בת ממשלתיות לפי חוק החברות הממשלתיות אך אינן בהכרח גופים מבוקרים לענין החוק.

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 92; ס"ח התשנ"ח, עמ' 352.

3. בסעיף 15(א) לחוק העיקרי, במקום "לשר הכלכלה והתכנון" יבוא "לראש הממשלה" ובסופו יבוא "המבקר רשאי להמציא את הדין וחשבון בחלקים, ובלבד שער למועד האמור יומצא הדין וחשבון במלואו".

4. בסעיף 16 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 16

(1) בכותרת השוליים, במקום "שר הכלכלה והתכנון" יבוא "ראש הממשלה";

(2) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) (1) ראש הממשלה ימסור למבקר, בתוך עשרה שבועות מהיום שבו קיבל לידיו את הדין וחשבון, במלואו או חלק ממנו, את כל אלה:

(א) הערותיו לדין וחשבון, בענינים שבהם ימצא לנכון;

(ב) תגובת הגופים המבוקרים לדין וחשבון, כפי שהועברה אליו;

(ג) הערותיו המפורטות לדינים וחשבונות קודמים בענינים שטרם העיר את הערותיו לגביהם; הערות לפי פסקת משנה זו יכללו, בין השאר, פרטים כאמור בסעיף 21ב(א) ו-(ב) וכן דיווח על החלטות שקיבלה הממשלה בעקבות הדינים וחשבונות וביצוע החלטות אלה.

(2) בתום התקופה האמורה בפסקה (1), יונחו הדין וחשבון, וכן התגובות וההערות על שולחן הכנסת.

(3) בסעיף קטן (ב), במקום "ולשר הכלכלה והתכנון לא יאוחר מיום 15 בפברואר של אותה שנה" יבוא "ולראש הממשלה לא יאוחר מהיום שבו מוגש הדין וחשבון, במלואו או חלק ממנו, כאמור בסעיף 15(א)".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 סעיף 16 לחוק קובע, כי בתוך עשרה שבועות מיום שקיבל לידיו את דוח מבקר המדינה, יעיר שר הכלכלה והתכנון (כיום: ראש הממשלה) את הערותיו לדוח, וכתום מועד זה יונח הדין וחשבון על שולחן הכנסת.

מוצע לפרט בסעיף מהן ההערות והתגובות שיעביר ראש הממשלה למבקר ושיונחו על שולחן הכנסת יחד עם הרוח השנתי.

מכיוון שהתקופה בת עשרת השבועות אינה מספיקה לממשלה כדי לקבל את החלטות הדרושות לתיקון הליקויים שהעלתה הביקורת מוצע לקבוע לראש הממשלה יהיה שיקול דעת להחליט מהם הנושאים החשובים והמרכזיים ברוח האחרון שהוגש ושבוצעו להתייחס אליהם עם הנחתו על שולחן הכנסת, אך הערותיו יכללו גם הערות מפורטות ביחס לדינים וחשבונות קודמים של המבקר, ותגובות שהעבירו אליו הגופים המבוקרים.

סעיף 3 סעיף 15 לחוק קובע, כי עד ל-15 בפברואר בכל שנה, ימציא המבקר לשר הכלכלה והתכנון וליושב ראש הוועדה לעניני ביקורת המדינה של הכנסת את הדין וחשבון על תוצאות הביקורת שנערכה בשנת הכספים שחלפה במשרדי הממשלה ובמוסדות המדינה.

מוצע להחליף את "שר הכלכלה והתכנון" ב"ראש הממשלה" לאור החלטת הממשלה על העברת הסמכות משר הכלכלה והתכנון לראש הממשלה (י"פ התשנ"ו, עמ' 2766) ולאור אחריותו הכוללת של ראש הממשלה על תיקון הליקויים.

בשנת 1999 החליט מבקר המדינה לחלק את הדוח השנתי לשני חלקים, מתוך הנחה כי מטרת הביקורת יושגו בצורה טובה יותר מאשר במצב ששרר עד לאותה עת, שבו הדוח השנתי הוגש כל שנה כמקשה אחת.

על אף שחלוקת הדוח השנתי אפשרית גם על פי נוסחו הקיים של החוק מוצע לתת לדבר ביטוי מפורש בחוק.

מוצע לתקן את סעיף 15 ולקבוע שהמבקר רשאי להגיש את הדוח בחלקים.

תיקון סעיף 17 5. בסעיף 17 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), במקום הרישה המסתיימת במילים "על שולחן הכנסת" יבוא:
"הועדה רשאית להחליט, בהתייעצות עם המבקר, כי דין וחשבון או חוות דעת של המבקר, או חלקים מהם, לא יונחו על שולחן הכנסת ולא יפורסמו";

(2) סעיף קטן (ב) - בטל.

תיקון סעיף 18 6. בסעיף 18 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "תרון בו" יבוא "או פורסמו דין וחשבון או חוות דעת, תרון בהם";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "והצעותיה, כאמור בסעיף קטן (א)" יבוא "והצעותיה לדין חשבון כאמור בסעיף 5(א)";

(3) בסעיף קטן (ג), המילים "או (ב)" - יימחקו.

ד ב ר י ה ס ב ר

רשאים המבקר, שר האוצר או הועדה להתיר פירסום לפני כן.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאית הועדה, בשום לב לצורך לשמור על בטחון המדינה או כדי למנוע פגיעה ביחסי חוץ או בקשרי מסחר בין-לאומיים שלה, להחליט, לאחר התייעצות עם המבקר, שאין לפרסם דוח או חוות דעת כאמור, כולם או מקצתם.

(ג) בתום כל שנת כספים יניח המבקר על שולחן הכנסת רשימת הדוחות וחוות הדעות שנתן תוך שנת הכספים והניתנים לפירסום לפי הוראות סעיף זה.

(ד) בסעיף זה, "דריה" - למעט הדין וחשבון השנתי לפי סעיף 15.

סעיף 6 סעיף 18 לחוק קובע כי הועדה לעניני ביקורת המדינה תגיש לכנסת את סיכומי דיוניה והצעותיה ביחס לדוח השנתי של מבקר המדינה לאישור הכנסת. סעיף 20 לחוק, העוסק בדוחות אחרים של מבקר המדינה, קובע אף הוא, בסעיף קטן (ד), הסדר של הגשת סיכומי הועדה לאישור הכנסת, אלא שבמקרה זה נקבע בחוק שהועדה רשאית לעשות כן, אם ראתה צורך בכך מחמת חשיבותו המיוחדת של הענין, לבקש את אישור הכנסת לסיכומיה ולהצעותיה.

התיקון המוצע לסעיף 18 לחוק נועד להחיל את ההסדר הקבוע בו על כל סוגי הדוחות של מבקר המדינה, שכן אין הצדקה להסדרים שונים בענין טיפולה של הכנסת בדוחות. ההוראה הקבועה בסעיף 18(ב), לפיה במקרה שהועדה לא הגישה את סיכומיה והצעותיה לכנסת, תרון הכנסת בדוח עם הנחת הדוח שלאחריו על שולחן הכנסת, תמשיך לחול רק על הדוח השנתי, שכן היא אינה מתאימה לדוחות האחרים.

סעיפים מוצע לקבוע הסדר אחיד לענין חיסויים של כל סוגי הדוחות וחוות הדעת של מבקר המדינה.

החוק בנוסחו היום קובע, לכאורה, כמה הסדרים של חיסוי: סעיף 17(א) עוסק בדוח השנתי באופן כללי; סעיף 17(ב) עוסק בחלק של הדוח השנתי הדין במערכת הביטחון; סעיף 27(ב) עוסק בדוחות על גופים מבוקרים אחרים ובחוות דעת של המבקר. בפועל, תהליך ההחלטה בוועדה לעניני ביקורת המדינה הוא זהה בכל המקרים.

מוצע על כן לקבוע הוראה אחת לענין זה, בסעיף 17(א), לפיה תחליט הועדה על חיסוי דוח או חלק ממנו בהתייעצות עם מבקר המדינה, אם הדבר נראה לה דרוש לשם שמירה על ביטחון המדינה או כדי למנוע פגיעה ביחסי חוץ או בקשרי מסחר בין-לאומיים שלה.

במקביל מוצע לבטל את סעיף 27 לחוק.

זה נוסחם של סעיפים 17(ב) ו-27 לחוק שמוצע לבטלם:

"שמירה על בטחון המדינה ויחסי החוץ שלה
17. (א) ...

(ב) הוראות סעיפים 15 ו-16 יחולו גם על אותו חלק מן הדין וחשבון הדין במערכת הבטחון, אלא שהמבקר ימציא חלק זה לוועדה שעה שהוא מציא אותו לשר האוצר, והוועדה, לאחר התייעצות עם המבקר ובשים לב לצורך לשמור על בטחון המדינה ולמנוע פגיעה ביחסי-חוץ שלה, תחליט אם להניח על שולחן הכנסת את כל החלק הזה של הדין וחשבון או למנוע את הנחתם של פרקים מסויימים ממנו.

"פרסום

27. (א) דוחות של המבקר וכן חוות דעת לפי סעיף 21 ניתנים לפירסום בתום שנת הכספים שבה ניתנו; אך

7. בסעיף 18 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 18 א

(1) בסעיף קטן (א), במקום "סעיפים 18 ו-20" יבוא "סעיף 18" ובמקום "בגוף המבוקר" יבוא "בגוף מבוקר";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) לצורך דיון בבקשה להכנת חוות דעת המבקר לפי סעיף 21, רשאי יושב ראש הועדה להזמין כל נושא משרה או ממלא תפקיד בגוף מבוקר להתייצב לפני הועדה ולמסור מידע הקשור לנושא הדיון לגבי פעילות הגוף שבו הוא מכהן";

(3) בסעיף קטן (ב), אחרי "לפי סעיף קטן (א)" יבוא "או (א1)".

8. בסעיף 20 לחוק העיקרי - תיקון סעיף 20

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "בדין וחשבון כאמור יכלול המבקר סיכום, פירוט והמלצות כאמור בסעיף 15(ב)";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "לשר האוצר" יבוא "לראש הממשלה";

(3) בסעיף קטן (ג), במקום "לשר האוצר" יבוא "לראש הממשלה";

(4) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) דין וחשבון לפי סעיף זה יפורסם במועד שיקבע המבקר".

9. בסעיף 21 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "חוות דעת כאמור תפורסם במועד שיקבע המבקר". תיקון סעיף 21

10. אחרי סעיף 21 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיפים
21 א ו-22

21א. (א) בכל גוף מבוקר יוקם צוות לתיקון ליקויים שבראשו יעמוד המנהל הכללי באותו גוף ובאין מנהל כללי - בעל תפקיד מקביל לו (להלן - הצוות).

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 21 לחוק שענינו "חוות דעת של מבקר המדינה" הוראה לענין פרסומן.

סעיף 10 מוצע לקבוע בחוק מבקר המדינה מנגנונים, אשר יבטיחו כי הגופים המבוקרים יתקנו את הליקויים שעליהם מצביעים דוחות מבקר המדינה, באמצעות חיוב הגופים המבוקרים לקיים לאחר הגשת דוח מבקר המדינה עבודת מטה מסודרת, ודיווח פומבי על תוצאותיה.

על פי התיקון המוצע, יחויב כל גוף מבוקר להקים צוות לתיקון ליקויים. תפקידו של צוות זה יהיה לדרן בליקויים שעליהם הצביע מבקר המדינה. הכוונה שצוות זה יהיה בעל אופי ביצועי, והוא יוכל לקבל החלטות בדבר הדרך לתיקון הליקויים ולוה הזמנים לתיקון, ולכן מוצע להעמיד בראשותו את המנהל הכללי בגוף המבוקר או בעל תפקיד מקביל לו. באלה קיימים למעשה כבר בחלק מהגופים המבוקרים.

סעיף 7 לפי סעיף 18 לחוק כנוסחו היום, רשאי יושב ראש הועדה לעניני ביקורת המדינה, לצורך הכנסת סיכומיה והצעותיה של הועדה ביחס לגוף מבוקר פלוני, להזמין כל אדם שנשא משרה או מילא תפקיד "בגוף המבוקר".

מוצע להשמיט את הא הודיעה בביטוי "גוף מבוקר" באופן שיאפשר הזמנת נושאי משרה וממלאי תפקידים מכל גוף מבוקר, ולא רק מן הגוף המבוקר שביחס אליו נערך הדיון ובלבד שהענין הגדון קשור אליו.

כן מוצע להסמיך את יושב ראש הועדה לעניני ביקורת המדינה להזמין, לצורך דיון בבקשה להכנת חוות דעת ממבקר המדינה, לפי סעיף 21 לחוק, כל נושא משרה או ממלא תפקיד בגוף מבוקר, כדי למסור מידע לגבי פעילות הגוף שבו הוא מכהן הקשור לנושא הדיון.

סעיף 9 לאור ההצעה שבסעיף 11 להצעת החוק לבטל את סעיף 27 לחוק העוסק בפרסומם של דוחות וחוות דעת של מבקר המדינה, מוצע להוסיף

(ב) העלתה הביקורת ליקויים בפעולתו של גוף מבוקר, ידון הצוות של הגוף המבוקר בדרכים לתיקון הליקויים, ויקבל החלטות בדבר תיקונם, ואולם רשאי הוא, באישור הגורם המפורט להלן לדחות את תיקונו של ליקוי מסוים:

(1) בגוף מבוקר לפי סעיף 9(1) או (2) – השר האחראי על אותו גוף;

(2) בגוף מבוקר לפי סעיף 9(4) – ראש הרשות המקומית;

(3) בגוף מבוקר אחר – הדירקטוריון או גוף מקביל לו בגוף המבוקר.

21. (א) ראש הצוות של הגוף המבוקר ידווח למבקר על ההחלטות שהתקבלו לפי סעיף 21א(ב) ואם הגוף מבוקר לפי סעיף 9(1) או (2) – ידווח על כך גם לראש הממשלה; ראש הצוות ידווח, בין השאר, על הדרכים לתיקון הליקויים והמועד לתיקונם, וכן על הליקויים שהוחלט לדחות את תיקונם והנימוקים לכך.

דיווח על
תיקון הליקויים

(ב) ראש הממשלה ידווח למבקר, בתוך שמונה חודשים ממועד המצאת דין וחשבון לידיו שנקבע בו כי נמצאו ליקויים בפעולתו של גוף המבוקר לפי סעיף 9(1) או (2) על תוצאות טיפולו בליקויים אלה.

(ג) המבקר רשאי, בכל עת, לדרוש דיווחים נוספים על אלה הנדרשים לפי סעיף זה.²

ביטול סעיף 27 .11 סעיף 27 לחוק העיקרי – בטל.

תיקון סעיף 28 .12 בסעיף 28 לחוק העיקרי –

(1) ברישה, במקום "600 לירות" יבוא "כאמור בסעיף 61(א)2 לחוק העונשין, התשל"ז-1977";

(2) בסעיף קטן (א) –

(א) במקום פסקה (1) יבוא:

"(1) המפרסם דוח שעל המבקר להמציא לפי הוראות סעיפים 15 או 20, או חוות דעת שהכין המבקר לפי הוראות סעיף 21 או המפרסם חלק מדוח או מחוות דעת כאמור, או מתוכנם, לפני המועד הקובע; בפסקה זו, "המועד הקובע" –

ד ב ר י ה ס ב ר

דיווחי הגופים המבוקרים אודות החלטותיהם ישמשו גם בסיס לקיום ביקורות נוספות מצד מבקר המדינה, כדי לבדוק אם תוקנו הליקויים שעליהם הצביע וכיכד.

סעיף 12 מוצע להתאים את נוסח סעיף 28, הקובע הוראות עונשיות על פרסום אסור של דוחות מבקר המדינה, לכללים בדבר הטלת קנסות, הנהוגים כיום לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977.

כן מוצע לקבוע כי החלטות על דחיית תיקון ליקויים טעונות אישור השר, ראש הרשות המקומית או הדירקטוריון בגוף המבוקר, לפי הענין.

סעיף 21 המוצע קובע חובת דיווח על תוצאות עבודת הצוות, אשר יוגש לראש הממשלה ולמבקר המדינה וכן לדווח על ליקויים שהוחלט לדחות את תיקונם.

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(א) לענין דוח לפי הוראות סעיף 15 – מועד ההנחה על שולחן הכנסת כאמור בסעיף 16;

(ב) לענין דוח לפי הוראות סעיף 20 או חוות דעת לפי הוראות סעיף 21 – המועד לפרסומם שקבע המבקר לפי הוראות אותם סעיפים.”

(ב) בפסקה (2), במקום "סעיף 27" יבוא "סעיף 17".

13. בסעיף 32 לחוק העיקרי, במקום "בעזרת" יבוא "באמצעות". תיקון סעיף 32

14. בסעיף 38 לחוק העיקרי, במקום פסקה (4) יבוא: "4) תלונה על פעולה שיפוטית או מעין שיפוטית". תיקון סעיף 38

15. בסעיף 40 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 40

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "או אם סבר שהוא אינו הגוף המתאים לבירור הענין".

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "יטפל בתלונה" יבוא "יברר את התלונה".

16. בסעיף 43 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ד), בכל מקום, במקום "חשד" יבוא "חשש" ובסופו יבוא "היועץ המשפטי לממשלה יודיע לנציב ולועדה, בתוך שישה חודשים מיום שהועבר אליו הענין, על דרך טיפולו בנושא". תיקון סעיף 43

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 15 במציאות הקיימת כיום לנציב תלונות הציבור מוגשות מעת לעת תלונות, אשר אין מניעה בחוק לבררן, ואולם ברור כי הנציב אינו הגוף המתאים להחליט בענין, אלא גוף אחר, בעיקר בית המשפט. למשל, תלונות שבהן מתבקש הנציב לחייב את הרשות בפיצויים למתלונן בטענה שגרמה לו נזק.

מוצע על כן להוסיף לסעיף 40 הוראה, המקנה לנציב תלונות הציבור שיקול דעת שלא לברר תלונה, אם סבר שהוא אינו הגוף המתאים לבירור הענין.

סעיף 16 סעיף 43(ד) לחוק קובע, כי אם בירור תלונה על ידי נציב תלונות הציבור העלה חשד למעשה פלילי, יובא הדבר לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.

מוצע להחליף את הביטוי "חשד" בביטוי "חשש" כדי להרחיב את קשת המקרים שבהם מובא הנושא בפני היועץ המשפטי לממשלה.

כמו כן מוצע להוסיף לסעיף הוראה, ולפיה על היועץ המשפטי לממשלה להודיע למבקר המדינה ולועדה לעניני ביקורת המדינה על דרך טיפולו בנושא, בדומה להסדר שנקבע בסעיף 14 לחוק, לענין הששות לפלילים שהועלו אגב הביקורת.

סעיף 13 סעיף 32 לחוק ענינו תפקידו של מבקר המדינה כנציב תלונות הציבור. הסעיף קובע כי הנציב ימלא את תפקידו בעזרת יחידה מיוחדת במשרדו – נציבות תלונות הציבור. מאחר שבפועל אין הנציב מברר את התלונות בעצמו, מוצע לקבוע שמילוי תפקיד נציב תלונות הציבור ייעשה באמצעות הנציבות.

סעיף 14 סעיף 38(4) לחוק קובע כי לא תבורר "תלונה על פעולה שיפוטית של בית משפט או שופט, של בית דין או חבר בית דין, של ועדה שכוננה על פי חיקוק או של חבר מחבריה".

מטרתה של הוראה זו מחייבת, שלא רק תלונה על פעולה שיפוטית לא תבורר, אלא גם פעולה מעין שיפוטית, וכך גם נתפרש החוק בעבר. כמו כן מחייבת תכלית זו, שלא תבורר תלונה על פעולה שיפוטית או מעין שיפוטית של כל בעל סמכות, ולא רק של בתי משפט, בתי דין וועדות סטטוטוריות. מוצע אפוא לקבוע שכל תלונה על פעולה שיפוטית או מעין שיפוטית לא תבורר.

הוספת סעיף 145 .17. אחרי סעיף 45 לחוק העיקרי יבוא:

"פרסום הוראות 145. גוף כאמור בסעיף 36(1) או (2), למעט משטרת ישראל, שירות בתי הסוהר וצבא ההגנה לישראל, יפרסם במקום העבודה, במקום בולט, את עיקרי הוראות סעיפים 45 עד 45ה, בנוסח שיקבע נציב תלונות הציבור."

תיקון סעיף 46 .18. בסעיף 46 לחוק העיקרי –

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "מדי שנה, בראשית מושב הכנסת, דין וחשבון על פעולותיו" יבוא "בראשית כל שנה, דין וחשבון על פעולותיו בשנה שקדמה לה";
- (2) בסעיף קטן (ג), בטופו יבוא "ויחולו, לענין זה הוראות סעיף 18א, בשינויים המחויבים."

ד ב ר י ה ס ב ר

להגשת הדוח – ראשית מושב הכנסת. מוצע לתקן את החוק כך שהמועד להגשת הדוח יהיה ראשיתה של השנה, במקום ראשיתו של המושב.

לפסקה (2)

סעיף 18א לחוק קובע הוראות בדבר חובת התייצבות של נושאי משרה ומלאי תפקיד בגופים המבוקרים בדיוני הועדה לעניני ביקורת המדינה, כאשר זו דנה ברוחות מבקר המדינה. מוצע להחיל הוראה זו גם על דיוני הועדה בממצאי בירור תלונות של נציב תלונות הציבור לפי סעיף 46 לחוק.

להערכת משרד מבקר המדינה, ביצוע החוק עשוי לחייב את הגרלת תקציב משרד מבקר המדינה בסך של מיליון שקלים חדשים בשנה. הדבר נובע מהצורך בתוספת תקני כוח אדם למשרד מבקר המדינה, לצורך המעקב אחר תיקון הליקויים בגופים המבוקרים.

סעיף 17 סעיפים 45 עד 45ה לחוק מסמיכים את נציב תלונות הציבור לברר תלונות של עובדים בגופים מבוקרים, הטוענים כי מעסיקהם פגעו בהם בשל כך שהתלוננו על מעשי שחיתות בגופים שבהם הם עובדים, ולהגן על זכויותיהם. מוצע לחייב את הגופים המבוקרים להציג במקום בולט במקום העבודה את עיקרי הוראות החוק בענין זה, כמטרה לחזק את המודעות להגנה שמקנה חוק מבקר המדינה לחושפי שחיתויות.

סעיף 18 לפסקה (1)

סעיף 46 לחוק קובע כי נציב תלונות הציבור יגיש לכנסת מדי שנה דין וחשבון על פעולותיו, שיכיל סקירה כללית ותיאור הטיפול במבחר של תלונות. הניסיון המצטבר מעלה, שיש קושי במועד שנקבע בחוק